

Заморожування під тиском Трампа

Це фактично період підготовки до наступної війни. Які можливі сценарії?

Інформаційний простір, збурений заявами президента США Дональда Трампа, не може оговтатися від темпу, який задає нова адміністрація США на треку російсько-української війни. 24 години для припинення війни, про які говорив Трамп перед виборами, перетворилися на 24 доби, але й це виявилось занадто швидко для більшості українців та партнерів у Європі.

Насправді Трамп та його представники не сказали нічого нового. Ті тези, які були проголошені протягом тижня представниками адміністрації США і самим Трампом, були відомі задовго до американських виборів. Припинення вогню, нереалістичність вступу України до НАТО, малоімовірність негайного повернення до конституційних кордонів України 1991 року – про це Трамп говорив як в статусі кандидата в президенти, так і вже після інавгурації. Ба більше, саме ці параметри й називалися найбільш реальними рамками можливого «заморожування» війни.

Насправді Трамп та його представники не сказали нічого нового

Підходи України до цих позицій нової адміністрації США офіційно не оголошувалися, а тому хвиля заяв Трампа викликала збентеження й емоційну реакцію як в Україні, так і західній пресі. Водночас очевидно, що Україна не збирається і не буде обговорювати з країною-агресоркою питання власної суверенної території. Це, в принципі, неможливо, навіть з погляду необхідності внесення змін до конституції і підтримки цього рішення конституційною більшістю парламенту. Так само Україна не буде відмовлятися від вступу до НАТО, бо це також потребує змін до конституції, що дуже важко уявити в поточних умовах.

Предметом переговорів може бути (і найбільш ймовірно, буде)

режим припинення вогню по лінії фронту, яка складається на даний момент. Але без додаткових умов чи обговорень, тобто жодних скорочень Збройних Сил України (ЗСУ), примушення українців розмовляти російською мовою чи інших забаганок Кремля.

Хоча є питання, які Путіну не вдасться обійти – обмін окупованої ЗСУ частини Курської області на території України. Незважаючи на систематичне спростування з боку РФ можливості обговорення обміну територіями, це реальний факт, і при формуванні лінії розмежування та умов припинення вогню Курську область треба буде включати у цей процес. Все ж таки Путіну треба буде погодитися обміняти Курську область на конституційні українські землі. Одним зі справедливих варіантів може бути обмін Курської області на Запорізьку АЕС з прилеглими територіями, що вирішило б цілий комплекс проблем, пов'язаний з військовою окупацією української АЕС російськими військами (в тому числі й з точки зору МАГАТЕ).

Окремий аспект, який поки випадає з фокусу, – обов'язкова демілітаризація окупованого Криму та Чорного моря. Заморожування війни може створити умови для повернення ЧФ РФ до пунктів базування у окупованому Криму і відновлення активної бойової діяльності в західній частині Чорного моря. При цьому Україна не зможе застосовувати свої морські дрони та інші бойові системи для стримування ЧФ РФ, оскільки це може суперечити умовам припинення вогню між Україною та Росією. Як наслідок, ЧФ РФ може відновити гібридні (які не будуть порушувати домовленості про припинення вогню) дії з дестабілізації ситуації та формування зони заборони для стабільних морських комунікацій (насамперед, з України до Босфору) та реалізації економічних проєктів на шельфі Чорного моря. Росія, ймовірно, буде прагнути зберегти зону нестабільності в Чорному морі для недопущення відновлення активної економічної діяльності як чорноморських країн, так і ЄС та США.

Крім того, цілком ймовірними вважаються прямі диверсії та силові (однак замасковані) атаки на цивільні судна й військові кораблі України та інших країн, а також використання морських дронів і баражуючих боєприпасів (ударних дронів) для нанесення ударів по суднам, кораблям, об'єктам енергетичних проєктів (зокрема, на румунському шельфі), береговим об'єктам.

*Демілітаризація
окупованого Криму і*

Очевидно, що в умовах заморожування Туреччина відкриє Босфор і Дарданели для руху військових кораблів, адже

*Чорного моря мають
стати важливим
треком процесу
припинення бойових дій
між Україною та РФ*

заморожування нівелює вимоги Конвенції Монтре стосовно заборони військових морських комунікацій через чорноморські протоки. Це дозволить РФ посилити Чорноморський флот за рахунок передислокацій корабельного складу інших флотів. В результаті, враховуючи слабкості ВМС України, так само як і військових флотів Румунії та Болгарії, Росія знову буде домінувати в Чорному морі. Для Туреччини відновлення морської потуги Росії в Чорному морі також буде небажаним викликом. Тому демілітаризація окупованого Криму і Чорного моря мають стати важливим треком процесу припинення бойових дій між Україною та РФ.

Що головне в цій ситуації для українців – зрозуміти, що заморожування під тиском Трампа – це період підготовки до другої великої російсько-української війни, яка має остаточно вирішити долю України та імперської Росії, бо поряд вони існувати не можуть на концептуальному та цивілізаційному рівні. Ця війна відбудеться з дуже високою ймовірністю, як тільки фактор Трампа зникне (і одночасно – не зникне фактор Путіна).

Якщо прийняти цей факт, тоді не буде емоційних гойдалок і вигоряння. Наш план – це підготовка до наступної війни. А відтак рекрутингова система Сил оборони України має розбудовуватися активно з акцентом на мотивацію та військову підготовку всіх громадян України (створення Рекрутингового фонду – одне з питань, яке потребує реалізації), корпусна структура ЗСУ має створюватися у найкоротші терміни (з швидким ліфтом нової генерації генералів, офіцерів, сержантів), Сили безпілотних систем – розвиватися ще інтенсивніше, реформи в ОПК – здійснюватися радикально з акцентом на приватні компанії та ініціативи, військова юстиція має сформуватися в ефективну систему.

*США, очевидно, не
будуть більше захищати
європейців від Росії*

Паралельне наше завдання – нарешті розбудити Європу. США, очевидно, не будуть більше захищати європейців від Росії. Це той параметр, який міг би стати центральним у формуванні системи безпеки і оборони Європи. Європейці, можливо, спробують нарешті сприйняти Україну як невід’ємну частину Європи, а не буфер, сіру

зону чи предмет торгу з РФ. Саме Європа (разом з Україною) має негайно зосередитися на будівництві об'єднаних Сил оборони Європи, зокрема сил стратегічного стримування, які повинні включати: ядерні сили стримування (з суттєвим розширенням європейських ядерних спроможностей для забезпечення стратегічного паритету з РФ і за безпосередньої участі України); систему ППО (зі створенням інтегрованої європейської системи протиракетної/протиповітряної оборони для посилення стійкості Європи проти стратегічних загроз з боку РФ); ударний компонент далекого радіусу дії (крилаті, балістичні ракети, ударні дрони). Крім того, потрібна власна стратегічна розвідка, система цілевказання та управління.

Дійсно, багато роботи. Але якщо цього не зробити, Україна гарантовано стане жертвою нової агресії з боку РФ, а ЄС і надалі буде залишатися лише об'єктом бурхливих геополітичних процесів, які розгортаються на наших очах.

Михайло Самусь

Михайло Самусь (Mykhailo Samus) – директор New Geopolitics Research Network, співзасновник Консорціуму оборонної інформації

